

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ, МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Бутирін Євген	МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ МЕРЕЖІ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	14
Барановський Фелікс, Проноза Інна Горобець Василь	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВОЛОНТЕРСТВО ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ	18 21
Дмитрашко Світлана, Пештерєва Ольга	ПОПУЛІЗМ І ПОЛІТИЧНА ПОЛЯРИЗАЦІЯ ЯК ВИКЛИКИ ДЕМОКРАТИЧНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЛАНДШАФТУ	23
Железков Андрій	СИНТЕЗ АНТИДЕМОКРАТИЧНИХ ПРАКТИК: СТРАТЕГІЇ ВНУТРІШНЬОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ ЕКСПАНСІЇ В ХХІ СТОЛІТТІ	27
Завгородня Юлія	ЦИФРОВЕ ВОЛОНТЕРСТВО ТА ІТ-АРМІЯ ЯК НОВІ СУБ'ЄКТИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ	30
Каприця Роман	ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТА БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ	33
Кміта Н., Сенюк О.	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	36
Кобець Юлія	БЛОКЧЕЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	40
Колеснік Маргарита	БРОНЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У 2026 РОЦІ	43
Колодяженський В.	ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ	46
Косенко Микола	ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ Е-ДЕМОКРАТІЇ: ДОСВІД ФРН ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ	49
Краснопольська Тетяна	ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	52
Лисенко Юлія	ІНСТИТУЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	55
Ломака Іванна	ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	58
Малашенко Людмила	ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	61

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 18.04.2026).

4. ЦВК звітує про свою діяльність. Центральна виборча комісія. 30.03.2026.
URL: <https://cvk.gov.ua/novini/tsvk-zvituie-pro-3.html> (дата звернення: 18.04.2026).

Кобець Ю.В.,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних наук
Карпатського національного університету і
мені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна

БЛОКЧЕЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ

В умовах цифрової трансформації держави та посилення суспільного запиту на прозорість і підзвітність владних інституцій блокчейн-технології постають як інноваційний механізм протидії корупційним схемам у публічному секторі.

Корупція та організована злочинність є одними з найбільших викликів, що стоять перед системою публічного адміністрування в Україні, оскільки підривають економічну стабільність, негативно впливають на довіру громадян до державних інститутів і створюють несприятливе середовище для ведення бізнесу. В умовах, коли організована злочинність активно проникає в політичну та економічну сферу, впровадження ефективних антикорупційних механізмів набуває надзвичайної актуальності. Соціологічні дані підтверджують гостроту проблеми: майже половина населення (44%) оцінює корупцію як найбільш серйозну проблему в Україні, ще 36% вважають її досить серйозною [1].

Традиційні підходи до боротьби з корупцією в системі державного управління часто виявляються малоефективними через можливість маніпулювання інформацією, відсутність надійних механізмів верифікації даних та непрозорість адміністративних процедур. Саме тому блокчейн, завдяки своїм ключовим властивостям, децентралізації, незмінності даних і криптографічному захисту, здатен забезпечити безпрецедентний рівень прозорості та безпеки транзакцій у публічному секторі.

Блокчейн – це децентралізована технологія розподіленого реєстру, що забезпечує незмінність записів, прозорість транзакцій, можливість незалежної перевірки та суттєво зменшує вплив людського чинника на прийняття рішень. Саме ці характеристики визначають її унікальний потенціал для протидії корупції у сфері публічних фінансів. Серед ключових антикорупційних властивостей технології особливого значення набувають: незмінність записів, яка унеможливорює фальсифікацію фінансових даних після їх внесення до реєстру; прозорість транзакцій, що робить усі операції відкритими та доступними для перевірки; децентралізація, яка усуває єдину точку контролю та знижує ризик зловживань; а також смарт-контракти, що автоматизують виконання умов угод без втручання посередників.

Міждисциплінарний аналіз практик провідних країн засвідчує ефективність інтеграції блокчейну з системами електронного врядування, відкритих даних, штучного інтелекту та цифрової ідентичності. Естонія впровадила блокчейн для захисту державних реєстрів через систему X-Road, що забезпечило цілісність даних та унеможливило їх несанкціоновану зміну. США використовує технологію для відстеження бюджетних витрат і аудиту державних контрактів через Міністерство фінансів, тоді як Сінгапур інтегрував її в систему державних закупівель, забезпечивши повну прозорість тендерних процедур. Південна Корея застосовує блокчейн для верифікації документів та моніторингу публічних фінансових потоків, а ЄС у рамках Директиви 2014/24/EU запроваджує відповідні рішення для аудиту використання структурних фондів та бюджетних коштів.

У сфері антикорупційного контролю блокчейн демонструє найвищу ефективність у кількох ключових напрямках. У державних закупівлях автоматична реєстрація тендерів і контрактів унеможливорює «закриті» схеми та змову учасників. Бюджетний моніторинг забезпечує відстеження руху коштів від джерела до кінцевого отримувача в режимі реального часу. Аудит та фінансовий контроль здійснюються через незалежну перевірку транзакцій без залучення посередників. Реєстрація майна та активів на основі блокчейну запобігає шахрайству із землею та нерухомістю, що підтверджує досвід Грузії. Окремим важливим напрямом є цифрова ідентифікація посадових осіб у системах е-декларування [2].

Україна вже має певний досвід цифровізації антикорупційних механізмів через платформи ProZorro, Дія та е-декларування, проте потенціал блокчейну залишається недостатньо використаним. Серед пріоритетних напрямів адаптації технології до українського контексту виділяються: інтеграція блокчейну в систему ProZorro для унеможливлення маніпуляцій із тендерною

документацією; створення блокчейн-реєстру оборонних закупівель для контролю в умовах воєнного стану; впровадження децентралізованого моніторингу міжнародної допомоги та коштів на відновлення; а також розвиток нормативно-правової бази та інституційної спроможності для регулювання блокчейн-рішень.

Розподілений реєстр являє собою інноваційну систему хронологічно впорядкованої бази даних із криптографічно захищеними та незворотними записами транзакцій, інформація з якої розповсюджується між усіма учасниками мережі. Визначальною особливістю технології є децентралізоване зберігання інформації та верифікація через мережеві алгоритми консенсусу. Принцип децентралізації управління повністю усуває централізовані контролюючі структури: кожен вузол мережі зберігає повну реплікацію історії транзакцій, що суттєво підвищує загальну надійність системи та забезпечує її стійкість до кібератак. Принцип транспарентності, своєю чергою, забезпечує детальну документацію всіх операцій у окремих блоках, доступних для перегляду усім учасникам екосистеми, що унеможливорює будь-які несанкціоновані спроби модифікації зафіксованої інформації. Важливим компонентом блокчейн-екосистеми є смарт-контракти – спеціалізовані програмні протоколи для автоматичного виконання договірних умов без залучення посередницьких структур, що мінімізують ризики людського фактора в корупційних схемах.

Антикорупційний потенціал блокчейну реалізується через кілька ключових механізмів. Прозорість та незмінність даних унеможливають приховану модифікацію інформації, роблячи державні закупівлі, бюджетні видатки та адміністративні рішення повністю відкритими для громадського контролю. Децентралізація управління виключає ситуації, коли окрема посадова особа чи група можуть одноосібно змінювати дані або надавати необґрунтовані привілеї. Автоматизація через смарт-контракти дозволяє регламентувати процедури прийняття рішень та розподілу ресурсів на основі заздалегідь визначених правил, а аудит у реальному часі суттєво спрощує виявлення підозрілих операцій та аномалій в адміністративних процесах. У контексті електронного урядування блокчейн може ефективно протидіяти корупції у сферах державних закупівель, реєстрації майна та землі, податкових операцій, соціальних виплат, ліцензування та дозвільних процедур [3]/

Блокчейн-технологія має значний потенціал для формування в Україні цифрової екосистеми публічного фінансового управління нового покоління – стійкої, автоматизованої та заснованої на довірі. Її ефективне впровадження потребує комплексного підходу, що поєднує технологічні рішення, інституційні реформи та відповідне законодавче забезпечення.

Література:

1. Возняковська К.А., Біленець Д.А., Марчук В.В. Антикорупційні механізми у системі публічного адміністрування як засіб боротьби з організованою злочинністю у сфері господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 84: частина 3. С.44-48.
2. Затонацька Т., Таюрський І. Блокчейн як механізм антикорупційного контролю у публічних фінансах: міжнародний досвід і перспективи для України. *Економіка і суспільство*. 2025. №76. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6316/6259>
3. Коржов С.С. Інтеграція блокчейн-технологій у системі електронного урядування як механізм протидії корупційним схемам. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. №3. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/333963/322855>

Колеснік М. М.,
здобувачка другого року навчання
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна

БРОНЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЗОВОБ'ЯЗАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК МЕХАНІЗМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У 2026 РОЦІ

В умовах воєнного стану держава має одночасно вирішувати два завдання: забезпечувати комплектування Сил оборони та не допустити зупинення органів влади, критичної інфраструктури, оборонних підприємств, транспорту, енергетики, зв'язку та інших сфер, без яких не працює економіка. Саме для цього законодавство передбачає механізм бронювання військовозобов'язаних працівників. У статті 24 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» прямо визначено, що бронювання здійснюється для забезпечення функціонування органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ і організацій в особливий період [1]. Тому бронювання не можна розглядати як пільгу для окремого роботодавця. Його призначення полягає у збереженні тих трудових ресурсів, без яких держава не зможе підтримувати оборону та економічну

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції